

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Tóth Károly ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Aranyos Alfonz ügyvéd által képviselt alperes ellen fuvardíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. október 20. napján kelt 6.G.40.588/2007/36. számú ítélete ellen az alperes részéről 37. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, fellebbezett részét részben és akként változtatja meg, hogy a felperest terhelő elsőfokú perköltséget 32.000 (Harminckétezer) forintba felemeli, egyebekben helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.000 (Ötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a ... Kft. szállítmányozójaként fuvarszerződést kötött a felperessel légtechnikai berendezések ...-... viszonylatában történő szállítására, 2005. december 15-i felrakással - melyet a feladó végzett -, 379.635 forint fuvardíj ellenében.

A fuvarozásra kiállt .../... forgalmi rendszámú gépjárművel szállított berendezések vonatkozásában a lerakodáskor sérülést észleltek; azt a ... Kft. az alperessel 2006. január 6-án kelt levelében közölte, január 25-i levelében bejelentette, hogy 770.600

forint javítási költség merült fel, és 2006. február 6-án kelt levelében - melyet a ... Zrt. részére is megküldött - részletezte a sérüléseket és a javítási munkálatokat.

A fenti biztosító 2006. február 15-én kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy a káreseménnyel érintett fuvarszköz nem szerepel a biztosított gépjárművek listájában, emellett - meglátása szerint - a fuvarozó kárfelelősség alóli mentesülése áll fenn, a sofőr a rakomány-rögzítést a tőle elvárható gondossággal végezte el.

Az alperessel a megbízója 2006. április 24-én kelt levélben közölte, hogy 281.600 forint kár megtérítésére tart igényt, az alperesnek járó szállítványozási díjat ezzel csökkentett összegben utalta át.

A felperes 2006. január 31-i fizetési határidővel 379.635 forint fuvardíjról kiállított számlájából az alperes 2006. május 11-én 98.035 forintot megfizetett, ezt meghaladóan nem teljesített.

A felperes 2006. július 18-án 379.635 forint fuvardíjtartozás és járulécai megfizetése iránt fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő; az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes a per során - elismerve az alperes 2006. május 11-i 98.035 forintos teljesítését - a keresetét 281.600 forintra, és annak 2006. január 31. napjától járó törvényes késedelmi kamatára leszállította, hivatkozva arra, hogy a fuvarszerződés teljesítése okán az alperest a részteljesítésen felüli, szerződés szerinti pénzbeli szolgáltatás teljesítése terheli.

Az alperes érdemi ellenkérelmében elismerte, hogy a részteljesítésen felül további fuvardíjat a felperesnek nem fizetett meg, a leszállított kereseti kérelemmel szemben - annak összege erejéig - beszámítási kifogást terjesztett elő, hivatkozva arra, hogy az általa követelt kárösszeggel egyező szállítványozási díjat részére a megbízója nem fizetett ki, a rakományban bekövetkezett kárra tekintettel. Álláspontja szerint a kár a felperes mulasztásából ered, a rakodásnál jelen lévő gépjárművezető feladata volt a rögzítés, illetőleg, amennyiben észlelte a berakodás során a nem megfelelő rögzítést, a fuvarfeladat teljesítését nem kezdhette volna meg. A csomagolás és a berakodás hiányossága az árukárt nem okozhatta, figyelemmel arra a körülményre, hogy ugyanazon időpontban másik két gépjármű is feltételezhetően azonos módon csomagolt és berakodott árut szállított, és azon fuvarozások során a rakományban kár nem keletkezett.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte, a CMR 17. cikk 4.c) pontja szerinti mentesülésére hivatkozott; álláspontja szerint a kár a helytelen berakodásra vezethető vissza, melyet a feladó végzett, így az áruban keletkezett kárért felelősség nem terhelheti.

Az elsőfokú bíróság 2009. október 20. napján kelt 6.G.40.588/2007/36. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek

197.120 forintot, annak 2006. január 31-től a kifizetés napjáig járó, minden naptári félév teljes idején az érintett félév előtti utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékét. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 7.741 forint perköltséget, egyebekben a felperes keresetét és az alperes beszámítási kifogását elutasította.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti fuvarozási szerződés jött létre, melyre irányadó az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (CMR). Tekintve, hogy az alperes a felperesnek járó fuvardíjat a beszámítási kifogás előterjesztésén túl, egyéb okból nem tette vitássá, az elsőfokú bíróság az alperesi védekezés megalapozottságát vizsgálta, e körben figyelembe véve azt, hogy a perben nem volt vitás az árukár fuvarozás alatti keletkezése és annak összege. A beszámítási kifogással szembeni, mentesülésre alapított felperesi védekezés vizsgálatához a kár okának megállapítására az elsőfokú bíróság igazságügyi szakértői bizonyítást folytatott le. A beszerzett szakértői véleményt aggálytalanul elfogadva megállapította, a nem kielégítő rakomány-elhelyezés és rögzítés vezetett a kár bekövetkeztéhez. A szakértő ezen kár okok közrehatását nem tudta számszerűsíteni, ezért azt az elsőfokú bíróság - mérlegeléssel - 70:30 arányban határozta meg, a per összes adatára tekintettel. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kár keletkezésében közreható körülmények feltárása okán szükségtelen annak vizsgálta, hogy a fuvaros élt-e a rögzítés hiányosságára vonatkozóan fenntartással a fuvarlevélen, és mellőzte az alperes tanúbizonyítási indítványát is, figyelemmel arra, hogy a tanú által bizonyítandó tény nem jelölte meg.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak részbeni megváltoztatását, beszámítási kifogásának történő helytadással a kereset teljes elutasítását kérte, másodlagosan a hatályon kívül helyezését indítványozta. Álláspontja szerint helytállóan került megállapításra, hogy az árukár a fuvarozás ideje alatt keletkezett, és az nem a csomagolás esetleges hiányosságára vezethető vissza. A szakértői vélemény a rakomány nem kielégítő elhelyezését és a rögzítést nevezte meg a kárt előidéző okként, az első fokú eljárás során azonban nem történt meg annak a vizsgálata, hogy a rakomány a járművön hogyan került elhelyezésre. Ennek tisztázásához perbe hívta a megbízóját, aki arra nem nyilatkozott, emellett indítványozta ..., a megbízója alkalmazottjának tanúkenti meghallgatását, melyet az elsőfokú bíróság elutasított. Álláspontja szerint az árukár oka nem rakodási hiba, tekintettel arra, hogy ugyanazon időpontban másik két járműre, feltehetően ugyanolyan módon rakták fel a gépeket, és ezen fuvarok során kár nem keletkezett. Ebből arra vonható következtetés, hogy a kár oka a nem megfelelő rögzítés volt, így a felperest a CMR 17. cikk 1. pontja alapján teljes kártérítési felelősség terheli. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a közrehatás arányát anélkül állapította meg, hogy annak helytállóságát igazoló bizonyíték a rendelkezésére állt volna. Fenntartotta azon előadását, hogy a gépkocsivezető a rakodásnál jelen volt, azt ellenőrizni volt köteles, látnia kellett, hogy hogyan helyezik el az árut a járművön; amennyiben azt nem találta megfelelőnek, a CMR 14. cikke szerint rendelkezési joggal bíró személytől kellett volna utasítást kérnie, illetve olyan intézkedést tenni,

amely leginkább szolgálta volna az áru felett rendelkezési joggal bíró személy érdekét, ennek elmaradásából eredő kárért felel. Hivatkozott arra is, hogy az első fokú eljárásban a szakértői díjat teljes egészében maga előlegezte, így az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezése sem elfogadható.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében - helyes indokai alapján - az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a kereset részbeni elutasítására vonatkozó ítéleti rendelkezés megalapozottságát nem vizsgálta, figyelemmel arra, hogy felperesi fellebbezés hiányában az első fokú határozat ebben a körben a Pp. 228. § (3) bekezdése szerint jogerőre emelkedett.

Az alperes fellebbezése a döntés érdemére vonatkozóan nem, a perköltség tekintetében megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a fellebbezéssel érintett körben a tényállást kellően feltárta, és az abból levont jogi következtetése érdemben helytálló.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek között a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti fuvarozási szerződés jött létre, jogviszonyukra a Ptk. 506. § (1) bekezdésén keresztül elsődlegesen alkalmazandó az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (CMR).

Az alperes a felperes fuvardíj-követelését kizárólag a fuvarozás során bekövetkezett árukárért fennálló fuvarozói felelősség okán tette vitássá, egyéb vonatkozásban nem; a felperes azt, hogy a fuvarozás során az alperes által állított összegű árukár következett be, nem vitatta, a kárfelelősség alóli mentesülésére hivatkozott, a CMR 17. cikk 4/c. pontjában foglaltakra alapította a beszámítási kifogással szembeni védekezését.

A per nem vitás adatai szerint a felrakodást a ... Kft. feladó végezte, a felrakodásnál végig jelen volt ... gépjárművezető tanúvallomása szerint a feladó képviselőjében „...ott lévő személy a felpakolást, illetve a rögzítést irányította”.

A fenti tanúvallomást alátámasztja a ... Kft. 2006. április 24-i levele, melyben írtak szerint „A felrakás, a rögzítés és a csomagolás mindhárom esetben azonos volt”..., ez egységesen irányított felrakodást és rögzítést feltételez.

Ebből következően a CMR 18. cikk 2. pontja szerint az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az áru sérülése nem a felperes által hivatkozott CMR 17. cikk 4/c. pontja alapján következett be; ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Az árukár keletkezésének okára lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás során ... igazságügyi gépjármű műszaki szakértő kárelőidéző okként nevesítette a nem

kielégítő rakomány-elhelyezést és rögzítést, melyet a fent kifejtettek szerint nem a felperes végzett.

Az a körülmény, hogy a másik két gépjárműre a perbelivel azonos módon felrakott és rögzített rakományban a fuvarozás során kár nem keletkezett, önmagában nem alkalmas a CMR 18. cikk 2. pontja szerinti vélelem megdöntésére, ugyanakkor - a fellebbezésben írtakkal szemben - az alperes azon előadását teszi kétséges, hogy a gépjárművezetőnek a rakomány-elhelyezés és rögzítés alkalmatlanságát fel kellett volna ismernie, a fuvarlevélre erre vonatkozó fenntartást kellett volna bejegyeznie, illetőleg a rendelkezésre jogosulttól kellett volna utasítást kérnie vagy a Ptk. 490. § (2) bekezdése szerint az áru továbbítását meg kellett volna tagadnia.

... tanúvallomásából kitűnően a fuvarozás során keletkezett, lerakodáskor észlelt sérülések alapján lehetett következtetni a felrakodás és rögzítés hiányosságaira, azt, hogy utóbbit a gépjárművezetőnek előre fel kellett volna ismernie, a sérülés bekövetkeztével számolnia kellett volna, az alperes csupán állította, de felperes vitatásával szemben nem bizonyította.

Alapítvánul sérelmezte az alperes a fellebbezésében ... tanúkenti meghallgatásának a mellőzését; az alperes ezen bizonyítási indítványát a 2008. június 19-én kelt 17. sorszám alatti előkészítő iratában terjesztette elő, a 2006. február 6-i értesítő levél aláírójaként, szerelésvezetőként nevezte meg a tanút. A hivatkozott levél okirati bizonyítékként rendelkezésre állt, annak tartalma - tekintve, hogy az abban foglaltakat a felperes nem tette vitássá - bizonyításra nem szorult, a javítási munkálatok szükségessége és költsége a peres felek között nem képezte vita tárgyát. Az alperes arra nem hivatkozott, hogy a tanú a berakodásnál jelen lett volna, így helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a meghallgatása mellőzéséről.

A fent kifejtettek szerint az alperes a beszámítási kifogása jogalapját nem bizonyította, ez annak elutasítására kellene, hogy vezessen, figyelemmel azonban arra, hogy a beszámítási kifogásnak történő részbeni helytadást a felperes fellebbezéssel nem támadta, a fellebbezés korlátai között az érdemi döntés helybenhagyására van mód, a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés megváltoztatását annak jogerőre emelkedése kizárja.

Az alperes a beszámítási kifogásában előadottakon kívül, egyéb okból nem tette vitássá a fuvardíj-tartozását, így a védekezése fent kifejtettek szerinti alaptalansága okán érdemben nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperest a felperes által nem vitásan teljesített fuvarozás Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti, fellebbezéssel érintett ellenértéke megfizetésére kötelezte.

Az alperes fellebbezése a perköltség vonatkozásában az alábbiak szerint megalapozott.

Az elsőfokú bíróság per főtárgya tekintetében hozott döntése - mely az alperes érdemben sikertelen fellebbezése folytán nem módosult - szerint a peres felek pernyertessége részleges; megközelítőleg 50-50 %-os, figyelemmel a felperesi

igényérvényesítés 379.635 forintos és az alperesi marasztalás 197.120 forintos összegére. Ebből következően a jogi képviselővel eljáró felek jogi képviselettel felmerült, azonos összegben felszámítható költsége egymást kioltja, ezen felül a felperes az általa lerótt 20.000 forint kereseti illetékből 10.000 forintra, az alperes az általa előlegezett 84.000 forint szakértői díjból 42.000 forintra támaszthat igényt, ezen követelések ítéleti beszámításával - a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltak helytálló alkalmazásával - az alperes javára az elsőfokú bíróság által megállapított 7.741 forint perköltséggel szemben 32.000 forint első fokú perköltség mutatkozik.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fent kifejtettek szerint - annak nem fellebbezett rendelkezését nem érintve - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, a perköltségviselés vonatkozásában részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése érdemben nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viseli a felperes másodfokú eljárás során felmerült költségét, amely 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó jogi képviseleti munkadíjból áll.

Budapest, 2010. március 9.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró